

Posudek konzultanta rigorózní práce mgr. Oldricha Lejnara s názvem „Právo volného pohybu a pobytu státních příslušníků třetích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občanou Európskej únie – volný pohyb osob“

Posudek se týká výše uvedené rigorózní práce, která má kromě úvodu a závěru čtyři kapitoly a dále pak anglické resumé, seznam zkratk, seznam použité literatury a pramenů, dále abstrakt ve slovenštině a v angličtině a konečně i seznam klíčových slov. Čítá celkem 124 stran.

I. Účel práce

Účel práce je popsán v úvodu a zahrnuje zkoumání podstaty imigrační kontroly obecně a dále v rámci Evropské unie se zvláštním zřetelem na právo volného pohybu rodinných příslušníků občanů EU, jež jsou státními příslušníky třetích států. Přitom se práce soustřeďuje na postižení rozdílů v získávání imigračního statutu mezi jednotlivými kategoriemi rodinných příslušníků, zejména pak na rozdíl mezi získáním tohoto statutu manželi - občany EU na straně jedné a registrovanými partnery na straně druhé a dále na rozdíl mezi heterosexuálními a homosexuálními páry (str.3).

Autor si přitom všímá geneze těchto problémů. Hlavní pozornost však upíná na současný právní stav. Kromě značného vlivu Evropské úmluvy o základních lidských právech na unijní právo všímá si autor i okolnosti, že nikoliv všechny aspekty jednotlivých problémů, které zkoumá, jsou podrobeny režimu unijního práva. Do značné míry zde rozhoduje národní právo členských států.

S cílem takto vymezeným koresponduje i závěr práce, ve kterém shrnuje analýzu jednotlivých problémů a konsistentním způsobem prezentuje její výsledky.

II. Hodnocení

1. Metoda

Autor pracuje v podstatě výlučně v rovině pozitivního práva. K tomu také zvolil adekvátní metodu spočívající především ve výkladu systematickém a gramatickém platné právní úpravy především v právu unijním. Provádí však také alespoň v části práce srovnání, a to práva českého, slovenského a právního režimu Velké Británie. Tato metoda je postačující i pro práci s judikaturou, která, zejména v případě ESD, ale i Evropského soudu pro lidská práva, mu postačuje pro interpretaci především základních práv EU a směrnice 2004/38/ES.

2. Jazyk

Výrazové prostředky, které autor zvolil, jsou naprosto přiměřené, jazyk je srozumitelný, což činí výklad přesvědčivým.

3. Autor, jak již řečeno, jen v mimořádných případech opouští rovinu pozitivního práva a proto se omezuje na anglicky psanou literaturu (praktickou) časopiseckého charakteru, která se zabývá výlučně otázkami zkoumanými v práci.

4. Věcné řešení

Autor správně dovozuje, že v rámci „tradičního chápání rodiny“ mají v úrovni evropského práva subjektivní právo na imigrační statut, vyplývající z volného pohybu těchto osob, rodinní příslušníci, pokud doprovázejí občana EU nebo se k němu připojují. Správně si povšiml porušení základní povinnosti členských států v případě jak ČR, tak SR při implementaci směrnice s ohledem na kategorii přímých rodinných příslušníků v sestupné linii od druhého stupně. Jinak řečeno, v příslušných zákonech obou členských států nejsou jako sekundární beneficianti základní svobody volného pohybu zahrnuti vnuci a pravnuci mladší 21 let státních občanů EU.

Správně dochází autor k tomu, že oba sledované členské státy se liší v pojmání příslušníků moderní, netradiční rodiny, tj. osob registrovaných partnerství. Tato otázka závisí na vnitrostátní úpravě dotčeného členského státu.

Dále si autor správně povšiml různého přístupu obou srovnávaných právních řádů k otázce obrácené diskriminace vlastních státních příslušníků, kdy Slovenská republika, která jinak transponovala zcela minimální rozsah směrnice. V této souvislosti se klade otázka ohledně řešení problému odmítnutí vstupu a pobytu na území Slovenské republiky příslušníkům občana Slovenské republiky na území tohoto státu (str. 100).

Jinak, jak již uvedeno, věcná řešení, a to jak v jednotlivých dílčích závěrech, tak v závěru práce jsou věcně správná a přesvědčivá.

5. Kritický pohled

Autor, který se omezuje na úroveň pozitivního práva, správně vytýká určité nedostatky transpozice.

III. Závěr

Práci, která po všech stránkách splňuje požadavky kladené na práci rigorózní, doporučuji k obhajobě.

Dne 19. července 2012

Prof. Dr. Luboš Tichý